

Sygn. akt I.C 75/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lutego 2021 roku

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Cezary Olszewski
Protokolant:	Agnieszka Jakubowska

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2021 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. we W.

przeciwko Gminie M. E.

o zapłatę

I. Zasądza od pozwanej Gminy M. E. na rzecz powódki (...) S.A. we W. kwotę 78 404,76 zł (siedemdziesiąt osiem tysięcy czterysta cztery złote i 76/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 21 stycznia 2019r do dnia zapłaty.

II. Zasądza od pozwanej Gminy M. E. na rzecz powódki (...) S.A. we W. kwotę 6532,20 zł (sześć tysięcy pięćset trzydzieści dwa złote i 20/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 20 listopada 2020r do dnia zapłaty.

III. Zasądza od pozwanej Gminy M. E. na rzecz powódki (...) S.A. we W. kwotę 9665 zł (dziewięć tysięcy sześćset sześćdziesiąt pięć złotych) w tym kwotę 5417zł (pięć tysięcy czterysta siedemnaście złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

IV. Nakazuje pobrać od pozwanej Gminy M. E. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Suwałkach kwotę 1943,40 zł (tysiąc dziewięćset czterdzieści trzy złote i 40/100) tytułem zwrotu wydatków tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa

SSO Cezary Olszewski

Sygn. akt I C 75/19

UZASADNIENIE

Powódka (...) S.A. we W. żądała zasądzenia od pozwanej Gminy M. E. kwoty 78.404,76 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Uzasadniając roszczenie wskazywała, iż pierwotnym wierzycielem pozwanej była R. B., prowadząca Niepubliczne Przedszkole (...) w E., na podstawie wpisu do ewidencji szkół i placówek niepublicznych prowadzonych przez Gminę M. E. z dnia 30 kwietnia 2010 roku (Nr (...)) oraz D. S., wpisana w skład organu prowadzącego niepubliczne

przedszkole wpisem nr (...) z dnia 23 grudnia 2013 roku. Powódka podkreślała, iż organ prowadzący przedszkole otrzymywał od pozwanej dotacje podmiotowe w związku z prowadzeniem niepublicznego przedszkola. Powołując się na Uchwały Rady Miasta E. z dnia 22 grudnia 2009 roku, 25 stycznia 2011 roku, 20 grudnia 2011 roku i 18 grudnia 2012 roku, a ponadto stosowne orzecznictwo Sądu Najwyższego oraz poczynione wyliczenia, powódka wskazywała, iż różnica pomiędzy należnymi jej a faktycznie wypłaconymi pomiędzy 2010 a 2013 rokiem dotacjami wynosiła 214.220,39zł.

W ramach przedmiotowego powództwa powódka dochodziła kwoty 78.404,76zł tytułem wierzytelności odszkodowawczej, stanowiącej sumę skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie od należności głównych za lata 2010-2013, liczonych trzy lata wstecz, począwszy od dnia wniesienia pozwu (2010 rok - należność główna 11.160,82 zł – odsetki 2343,77 zł, 2011r. - należność główna 51.158,11 zł - odsetki 10.743,20 zł, 2012r. - należność główna - 66.150,00 zł – odsetki 13.891,50 zł, 2013r. – należność główna – 85.751,46 zł – odsetki 18.007,81 zł) w łącznej kwocie 44.986,28 zł, oraz równowartości różnicy pomiędzy dotacją należną a rzeczywiście przyznaną za rok 2010 i częściowo 2011, tj.: 11.160,82 zł i 22.257,66 zł. Podstawy roszczenia powódka upatrywała w art. 471 k.c. w zw. z art. 90 ust. 1 i 2b ustawy o systemie oświaty (dalej jako u.s.o.).

Pozwana – Gmina M. E. w odpowiedzi na pozew wnosila o odrzucenie pozwu i zasądzenie od powódki na jej rzecz zwrotu kosztów procesu. Równocześnie z ostrożności procesowej, wskazując jako roszczenie ewentualne, wnosila o oddalenie powództwa w całości.

Argumentując pozwana wskazywała na niedopuszczalność drogi sądowej gdyż po 01 stycznia 2018 roku sprawy o dotację stanowią zakres spraw rozpoznawanych wyłącznie przez sądy administracyjne. Postępowanie w przedmiotowej sprawie zostało zainicjowane po 15 stycznia 2019 roku, kiedy to zaczął obowiązywać art. 91 ust. 2 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych wskazujący, że czynność przyznania dotacji o których mowa w art. 90 ust 1a-8 ustawy o systemie oświaty, jest czynnością z zakresu administracji publicznej podlegającej kontroli sądów administracyjnych.

Zdaniem pozwanej kryterium decydującym o kwalifikacji sprawy o dotację, jako podlegającej sądownictwu powszechnemu i sądownictwu administracyjnemu nie jest okres, za jaki dochodzona jest dotacja, lecz kryterium daty wniesienia pozwu. Przyjmując zatem, iż powódka dochodzi kwoty roszczenia z tytułu zaniżonej dotacji wypłaconej w latach 2010-2013 i wszczęła proces po 01 stycznia 2018 roku, to w ocenie pozwanej droga sądowa jest niedopuszczalna.

Pozwana oponowała również stanowisku powódki co do zaniżenia przyznanych dotacji wskazując, iż zostały wypłacone w odpowiedniej wysokości. Wskazywała przy tym, iż poprzednik prawny powódki otrzymał od pozwanej z tytułu dotacji w roku 2010 – 60.705,02 zł, w roku 2011 – 221.553,57 zł, w roku 2012 394.931,96 zł zaś w roku 2013 – 489.557,31 zł.

W toku postępowania strona powodowa rozszerzyła powództwo, domagając się zasądzenia od pozwanej na jej rzecz kwoty 84.936,96 zł, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty 78.404,76 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz od kwoty 6.532,20 zł - od dnia rozszerzenia powództwa do dnia zapłaty.

Sąd ustalił, co następuje:

R. B. prowadzi niepubliczne Przedszkole (...) w E. na podstawie wpisu do ewidencji szkół i placówek niepublicznych prowadzonych przez Gminę M. E. z dnia 30 kwietnia 2010 roku nr (...). W oparciu o wpis Nr (...) z dnia 23 grudnia 2013 roku D. S. wstąpiła w skład organu prowadzącego w/w niepubliczne przedszkole (dowód: zaświadczenie Nr (...) z dnia 30 kwietnia 2010 roku o wpisie do ewidencji szkół i placówek niepublicznych k. 19, zaświadczenie nr (...) z dnia 20 grudnia 2013 roku o zmianie zaświadczenia o wpisie do ewidencji szkół i placówek niepublicznych k. 20).

W związku z prowadzonym przedszkolem organ prowadzący otrzymywał od Gminy M. E. dotacje podmiotowe (okoliczność bezsporna). Sposób obliczania i podstawa przyznawania rzeczonych dotacji zostały uregulowane w ustawie o systemie oświaty z dnia 07 września 1991 (tj. z dnia 18 czerwca 2020 r. Dz. U. z 2020 r. poz. 1327).

Reguły udzielania i rozliczania dotacji w przedszkolach niepublicznych działających na terenie Miasta E. w latach 2009 – 2016 zostały ustalone w Uchwale Nr (...) Rady Miasta E. z dnia 18 marca 2008 roku w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji przedszkolom niepublicznym oraz w Uchwale Nr (...) Rady Miasta E. z dnia 31 sierpnia 2010 roku w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji, ustalania stawek dotacji i trybu kontroli wykorzystania dotacji dla przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego oraz szkół podstawowych i gimnazjów zakładanych i prowadzonych na terenie miasta E. przez inne podmioty niż jednostka samorządu terytorialnego (dowód: Uchwała Nr (...) Rady Miasta E. z dnia 18 marca 2008 roku oraz Nr (...) Rady Miasta E. z dnia 31 sierpnia 2010 k. 126).

W trakcie 2010 roku deklarowana przez organ prowadzący przedszkole liczba dzieci uczęszczających do przedszkola niepublicznego nie była kwestionowana przez stronę pozwaną. Łącznie w 2010 roku do przedszkoli publicznych na terenie miasta E. uczęszczało (...) dzieci. Wysokość dotacji na jedno dziecko w przedszkolu niepublicznym w 2010 roku gmina ustaliła na 418,87 zł miesięcznie (dowód: pismo Gminy M. E. z dnia 13 czerwca 2018 roku k. 24-27).

Uchwałą nr (...) Rady Miasta E. z dnia 22 grudnia 2009 roku dotyczącą uchwalenia budżetu Miasta E. na 2010 rok, bieżące wydatki na przedszkola w gminie w 2010 roku zostały zaplanowane na łączną kwotę 6.952.767,00zł. W powołanej kwocie sumę 700.000 zł przewidziano na dotacje dla przedszkoli niepublicznych zaś kwota 6.252.767 zł została przewidziana dla przedszkoli publicznych (dowód: Uchwała Nr (...) z dnia 22 grudnia 2009 roku k. 37-39). Informacje zawarte w przedmiotowej uchwale pozwalały również oszacować, że łączna kwota wydatków przewidzianych na przedszkola publiczne na terenie Gminy M. E. w 2010 roku wyniosła 9.405.928,34zł.

W trakcie 2011 roku do działających na terenie Gminy M. E. przedszkoli publicznych uczęszczało (...) dzieci. Ustalona w tym okresie przez gminę wysokość dotacji na jedno dziecko w przedszkolu niepublicznym wynosiła 379,05zł.

Uchwałą Rady Miasta E. nr (...) z dnia 25 stycznia 2011 roku w sprawie uchwalenia budżetu na rok 2011 wydatki związane działalnością przedszkoli zaplanowano na kwotę 8.418.560 zł. Nadto w planie budżetowym przewidziano wydatkowanie kwoty 1.875.105 zł – znajdującej się na odrębnym rachunku przedszkoli. W rozdziale oznaczonym numerem (...) przewidziane zostały wydatki na doksztalcanie i doskonalenie zawodowe nauczycieli na łączną kwotę 230.755,00 zł (dowód: Uchwała Nr (...) z dnia 25 stycznia 2011 roku k. 57-62).

Przez okres 2012 roku do przedszkoli prowadzonych na terenie Gminy M. E. uczęszczało łącznie (...) dzieci. Organ prowadzący przedszkole deklarował w 2012 roku liczbę dzieci uczęszczających do Przedszkola Niepublicznego Przedszkola (...) w E.. Z racji przyznawania przez Gminę M. E. dotacji na każde dziecko uczęszczające do Niepublicznego Przedszkola (...) w E., ilość dzieci edukujących się w dotowanej placówce nie była kwestionowana (dowód: pismo Gminy M. E. z dnia 13 czerwca 2018 roku k. 24-27, rozliczenie dotacji za rok 2012 k. 67).

Uchwałą budżetową Gminy M. E. z dnia 20 grudnia 2011 roku Nr (...) na działalność przedszkoli zaplanowana została kwota 9.391.430 zł. Kwota zaplanowanych na 2012 rok wydatków związanych z funkcjonowaniem przedszkoli publicznych, została ustalona na 9.973.138,00 zł.

Analogiczna sytuacja miała miejsce w 2013 roku, kiedy to Gmina M. E. zaaprobowwała ilość dzieci uczęszczających do Niepublicznego Przedszkola (...) w E. wskazaną przez organ zarządzający. Do przedszkoli publicznych na terenie pozwanej gminy na przestrzeni 2013 roku uczęszczało łącznie (...) dzieci. Ustanowiona przez gminę wysokość dotacji na jedno dziecko w przedszkolu niepublicznym w 2013 roku została określona na kwotę 443,15 zł (5317,78 zł /12) (vide.: pismo Gminy M. E. z dnia 13 czerwca 2018 roku k. 24-27, Rozliczenie dotacji oświatowej otrzymanej z budżetu Miasta E. za 2013 rok k. 91).

Umową cesji z dnia 18 lipca 2018 roku R. B. i D. S. prowadzące przedszkole niepubliczne (...) przeniosły na rzecz Spółki (...) S.A. we W. wierzytelność obejmującą swoim zakresem m.in. wierzytelność dochodzoną w niniejszym postępowaniu, tj.: wierzytelność odszkodowawczą wobec pozwanej z tytułu różnic w kwotach dotacji wypłacanych przez Gminę M. E. na rzecz przedszkoli (dowód: umowa cesji z dnia 18 lipca 2018 roku k. 110-113).

Celem rozszadzenia kwestii spornych i ustalenia wysokości należnej organowi prowadzącemu Niepubliczne Przedszkole (...) w E. dotacji, dopuszczono dowód z opinii biegłej sądowej z zakresu rachunkowości i finansów. Jako schemat do zleconych wyliczeń dotacji przyjęto szablon zastosowany przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 20 kwietnia 2013 roku, sygn. akt IV CSK 696/12. Biegłej zlecone zostało sporządzenie opinii w kilku wariantach.

W pierwszym wariantcie podstawę obliczenia kwot dotacji miały stanowić wszelkie planowane wydatki w ogólnym budżecie Gminy M. E. przeznaczone na funkcjonowanie publicznych przedszkoli, w tym te na zakup żywności, również gdy środki te były gromadzone na wydzielonych rachunkach konkretnego przedszkola i nie wpływały na rachunek budżetu miasta, przy zastrzeżeniu, że w między lipcem a sierpniem jedynie część przedszkoli publicznych działających na terenie E. było czynnych.

W drugim wariantcie podstawę obliczenia kwot dotacji miały stanowić wydatki zaplanowane w budżecie Gminy M. E., z wyłączeniem opłat wnoszonych z tytułu wyżywienia dzieci w całości pokrytych z wpłat rodziców. W przedmiotowym wariantcie miały zostać również uwzględnione bieżące wydatki w rozumieniu przedstawionym przez NSA w wyroku z dnia 26 marca 2013 roku sygn. akt II GSK 2404/11, w którym to orzeczeniu wskazano, że analiza art. 235 ust. 2 i 3 art. 236 ust. 2 i 4 ustawy o finansach publicznych, nie pozwala na zmniejszenie bieżących wydatków przedszkola o środki pochodzące z wpłat rodziców, jeżeli te nie wpływały na rachunek budżetu miasta (a także przy uwzględnieniu poglądu wyrażonego w wyroku SN z dnia 14 lipca 2017 roku w sprawie o sygn. akt II CSK 773/16).

Biegła miała również obliczyć kwoty dotacji należnych dla przedszkoli publicznych z pominięciem wydatków w przedszkolach publicznych finansowanych wpłatami rodziców na wyżywienie dzieci, które wpływają na wydzielony rachunek przedszkola, oraz z uwzględnieniem wydatków finansowanych wpłatami rodziców.

W samej opinii biegła podała, iż w 2010 roku na terenie pozwanej gminy przedszkola publiczne funkcjonowały jako zakłady budżetowe. Wpłaty rodziców uczniów uczęszczających do tych placówek były dokonywane wprost na konto danego przedszkola i były pozostawiane w dyspozycji dyrektorów przedszkoli. W następstwie Uchwały Rady Miasta E. z dnia 26 października 2010 roku Nr (...) w sprawie określenia jednostek budżetowych gromadzących dochody na wydzielonym rachunku i wydatków nimi finansowanych – jednostki budżetowe zostały zobligowane do gromadzenia dochodów na wydzielonym rachunku bankowym. Wskazując na treść art. 90 ust. 2 b ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty biegła podkreślała, iż dotacje dla niepublicznych przedszkoli przysługują na każdego ucznia w wysokości niższej niż 75 % ustalonych w budżecie danej gminy wydatków bieżących, ponoszonych w przedszkolach publicznych w przeliczeniu na jednego ucznia.

W ramach I wariantu opinii biegła za podstawę obliczenia kwoty dotacji przyjęła wszystkie planowane wydatki w ogólnym budżecie Gminy M. E. na funkcjonowanie przedszkoli publicznych, w tym przeznaczone na zakup żywności, nawet gdy środki te gromadzone były na wydzielonym rachunku danego przedszkola i nie wpływały na rachunek budżetu miasta z uwzględnieniem, iż w miesiącach lipiec – sierpień jedynie część przedszkoli publicznych w E. było czynnych. Uchwałą Rady Miasta E. nr (...) z dnia 22 grudnia 2009 roku na dotacje dla przedszkoli publicznych przeznaczono 6.252,767 zł. Na odrębnym rachunku zaksięgowana została kwota 3.036,314 zł – pochodząca z wpłat rodziców. Ponadto Uchwałą z dnia 29 czerwca 2010 roku Nr (...) w sprawie ustalenia stawek jednostkowych dotacji na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli zatrudnionych w przedszkolach publicznych ustalono dotację w wysokości 20.644 zł. Ustalona przez biegłą kwota dotacji na jedno dziecko wynosiła 464 zł, przy czym w lipcu i sierpniu kwota ta opiewała na 377,53 zł. Różnicę pomiędzy dotacją należną a wypłaconą na rzecz poprzednika prawnego powódki w 2010 roku biegła określiła na kwotę 25.852,40zł.

Uchwałą Rady Miasta E. Nr (...) z dnia 25 stycznia 2011 roku na dotacje dla przedszkoli publicznych przeznaczono 7.505,060 zł. Jednocześnie z planu dochodów na środki dla przedszkoli publicznych przeznaczono kwotę 1875 105 zł – odpowiadającą planowanym wpłatom rodziców za wyżywienie. Zaplanowane wydatki na doskonalenie zawodowe dla nauczycieli przedszkoli wynosiły 20.634 zł zaś pozostałe wydatki 12 .890 zł. W następstwie poczynionych przez biegłą wyliczeń ustalono, iż kwota miesięcznej dotacji na jedno dziecko w 2011 roku wynosiła 459,65zł przy czym w lipcu

2011 roku wynosiła 404,81 zł zaś w sierpniu 2011 roku 413,53 zł. Różnicę pomiędzy wypłaconą a należną organowi prowadzącemu przedszkole dotacją, biegła oszacowano na sumę 47 810,60 zł.

Uchwałą Rady Miasta E. Nr (...) z dnia 21 grudnia 2011 roku w sprawie uchwalenia budżetu Miasta E. zna 2011 rok w ramach środków na dotacje dla przedszkoli publicznych przeznaczono 7.976.430 zł wskazaną w rozdziale 80104. Planowaną kwotę dochodów z wpłat rodziców ustalono na 1 996 708 zł, planowane wydatki na doskonalenie zawodowe nauczycieli miały wynieść 18.969 zł zaś pozostałe wydatki 6461 zł. Kwota miesięcznej dotacji na jedno dziecko w 2012 roku wynosiła 522,50 zł, z tym, że w miesiącu lipcu i sierpniu miała wynieść odpowiednio 455,68 zł oraz 456,83zł. Jako kwotę stanowiącą różnicę pomiędzy należną a wypłaconą poprzednikowi prawnemu powódki w 2012 roku dotacją biegła wskazała 83 754,64 zł.

Uchwałą Budżetową Rady Miasta E. Nr (...) z dnia 18 grudnia 2012 w sprawie uchwalenia budżetu Miasta E. na 2011 rok na dotacje dla przedszkoli publicznych przeznaczono 8 272 109 zł. W ramach planu dochodów jako szacunkową kwotę wpłat rodziców na wyżywienie dzieci przyjęto 1 447 612 zł (za 8 miesięcy). Ustalona przez biegłą kwota dotacji na każde uczęszczające do przedszkola w 2013 roku dziecko wyniosła ogółem 493,37 zł miesięcznie. Jednocześnie w lipcu i sierpniu 2013 roku wynosiła po 423,68 zł i 441,91 zł. Różnicę pomiędzy dotacją należną a wypłaconą na rzecz poprzednika prawnego powódki w 2013 roku biegła określiła na kwotę 74 076,09 zł.

Ogółem w pierwszym wariantcie opinii łączną kwotę stanowiącą różnicę pomiędzy dotacjami wypłaconymi a należnymi, w latach 2010-2013 biegła określiła na 231 493,43 zł.

W drugim wariantcie w ramach sporządzanej opinii, jako wyznacznik do obliczenia kwot należnej dla poprzednika prawnego powódki dotacji, biegła przyjęła wszystkie planowane wydatki w ogólnym budżecie Gminy M. E. na funkcjonowanie przedszkoli publicznych, w tym także te przeznaczone na zakup żywności (również w przypadku gdy środki te były gromadzone na wydzielonym rachunku danego przedszkola i nie wpływały na rachunek Budżetu Miasta). Uwzględniono również okoliczność zamknięcia części przedszkoli w lipcu i sierpniu.

W przedmiotowym wariantcie zaplanowane wydatki na dotacje dla przedszkoli publicznych w 2010 roku ustalono na 6 252 767 zł. Kwotę dofinansowania do doskonalenia zawodowego nauczycieli określono na 20,644 zł, natomiast miesięczną kwotę dotacji przypadającą na jedno dziecko na 312,67 zł.

Bieżące wydatki na dotacje dla przedszkoli publicznych w 2011 roku ustalono na kwotę 7 505 060 zł zaś kwotę planowanych wydatków z tytułu wpłat rodziców na 1 875 105 zł. Planowane wydatki na doskonalenia zawodowe dla nauczycieli wynosiły 20 634 zł zaś pozostałe wydatki 12 890 zł. Po uwzględnieniu zmiennych biegła oszacowała miesięczną kwotę dotacji przypadającej na jedno dziecko na 459,65 zł, przy czym w miesiącu lipcu i sierpniu winna wynosić 404,81 zł i 413,53 zł.

Kwotę wydatków na przedszkola w 2012 roku określono na 7 976 430 zł, kwotę planowanych wpłat rodziców na 1 996 708 zł, kwotę planowanych wydatków na doskonalenie zawodowe nauczycieli na 18 969 zł zaś pozostałe wydatki na 6461 zł. Miesięczna dotacja na jedno dziecko została ustalona na kwotę 522,50 zł. Równocześnie biegła podała, że w miesiącu lipcu rzeczona kwota powinna wynosić 455,68 zł zaś w miesiącu sierpniu 456,83 zł. Kwota na dotacje dla przedszkoli publicznych w 2013 roku opiewała na 8 272 109 zł. Planowane wpłaty rodziców na wyżywienie dzieci oszacowano na 1 447 612 zł, planowane wydatki na doskonalenie zawodowe nauczycieli na 17 874 zł zaś pozostałe wydatki na 3600 zł.

Po uwzględnieniu zmiennych miesięczną kwotę dotacji przypadającą na jedno dziecko ustalono na 493,37 zł, przy czym w miesiącu lipcu i sierpniu zdaniem biegłej rzeczona kwota winna wynosić 423,68 zł oraz 441,91 zł. Uwzględniając poczynione obliczenia ustalona przez biegłą różnica pomiędzy dotacjami przyznanymi a należnymi w drugim wariantcie wynosiła 205.593,59 zł.

W trzecim wariantcie w ramach sporządzanej opinii przyjęto, iż pominięte powinny zostać wydatki w przedszkolach publicznych finansowane wpłatami rodziców z tytułu wyżywienia dzieci. Do ustalenia należnych kwot dotacji w

poszczególnych latach przyjęto zatem: w 2010 roku jako kwotę dotacji dla przedszkoli publicznych 6 252 767 zł zaś jako kwotę na doskonalenie zawodowe nauczycieli 20.644 zł. Kwota miesięcznej dotacji przypadającej na każde z dzieci w tym wariantcie winna zatem odpowiadać 312,67 zł zaś różnica między dotacją należną a wypłaconą 47,04 zł. W 2011 roku jako kwotę dotacji dla przedszkoli publicznych 7 505 060 zł, jako kwotę planowanych wydatków na doskonalenie zawodowe nauczycieli 20 636 zł zaś jako kwotę pozostałych wydatków 12 890 zł. Kwota miesięcznej dotacji przypadającej na każde z dzieci w tym wariantcie winna zatem odpowiadać 368,09 zł zaś różnica między dotacją należną a wypłaconą 1800,50 zł.

W 2012 roku jako kwotę dotacji dla przedszkoli publicznych przyjęto 7 967 430zł, jako kwotę planowanych wydatków na doskonalenie zawodowe nauczycieli 18 969 zł zaś jako kwotę pozostałych wydatków 6 461 zł. Kwota miesięcznej dotacji przypadającej na każde z dzieci w tym wariantcie winna zatem odpowiadać 418,16 zł zaś różnica między dotacją należną a wypłaconą 28 086,40 zł.

W 2013 roku kwotę dotacji dla przedszkoli publicznych ustalono na 8272 109zł, jako kwotę planowanych wydatków na doskonalenie zawodowe nauczycieli 17,874 zł zaś jako kwotę pozostałych wydatków 3600 zł. Kwota miesięcznej dotacji przypadającej na każde z dzieci w tym wariantcie winna zatem odpowiadać 420,06 zł zaś różnica między dotacją należną a wypłaconą 1 872,45 zł. W trzecim wariantcie różnica w dotacjach przekazanych i należnych wyniosła w latach 2010 – 2013 24.366,01 zł (dowód: opinia biegłej z zakresu rachunkowości i finansów k. 236-251).

Mając na uwadze fakt, iż zarzuty do sporządzonej opinii wniosła pozwana, dopuszczono dowód z opinii uzupełniającej. W ramach opinii uzupełniającej biegła zastosowała skorygowane dane na podstawie których podała zmienioną wartość niedopłaty w dotacji, dla każdego z trzech wariantów rozliczeń opisanych w pierwotnej opinii. W ramach przedmiotowej opinii wskazano, że w I wariantcie kwota niedopłaty wynosiła 233.414, 15zł (przy zastosowaniu do podstawy obliczenia dotacji wydatków bieżących i dochodów własnych), w II wariantcie 203.881,52 zł (przy zastosowaniu do podstawy obliczenia dotacji dochodów własnych w 2010 roku) oraz w III wariantcie 33.468, 44 zł (przy założeniu, że do podstawy obliczenia dotacji wydatki bieżące bez dochodów własnych) (dowód: opinia uzupełniająca k. 275-286).

Strony nie zgłosiły zasadniczych zarzutów do opinii uzupełniającej. Pełnomocnik pozwanej wskazał jedynie, że w sprawie winien mieć zastosowanie trzeci z zaprezentowanych przez biegłą wariantów, tj.: dotyczący ustalenia kwoty należnej dotacji z pominięciem wydatków finansowanych z wpłat własnych rodziców. Natomiast zdaniem pełnomocnika powódki za nieuzasadniony należało uznać wariant opinii modyfikujący sposób obliczenia dotacji z uwagi na zamknięcie części przedszkoli w okresie wakacyjnym (lipiec i sierpień) gdyż przedszkola są placówkami nieferyjnymi, a plan ich pracy regulują zapisy ramowego statutu publicznego przedszkola.

W toku postępowania pozwany przedłożył kilka opinii i ekspertyz prywatnych (vide k. 298-312 i k. 337-356) które jednakże należało potraktować jedynie jako wyjaśnienie stanowiące poparcie, z uwzględnieniem wiadomości specjalnych, stanowiska stron.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo w zakresie dochodzonej kwoty 84.936,96 zł, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, należało uwzględnić w całości.

Wstępnie należy podkreślić, iż sprawy o wypłatę dotacji należnej dla przedszkoli niepublicznych, a wypłaconej w zaniżonej wysokości, należą do kategorii spraw, które mogą być rozpoznawane na gruncie postępowania przed sądownego. Przedmiotowa kwestia została bowiem definitywnie omówiona przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 08 listopada 2019 roku gdzie wskazane zostało, iż artykuł 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych nie wyłącza drogi sądowej do dochodzenia po dniu 1 stycznia 2018 roku w postępowaniu przed sądem powszechnym roszczeń dotyczących dotacji przyznawanych niepublicznym przedszkolom w okresie przed dniem 1 stycznia 2017 r. na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Tożsame stanowisko zostało zaprezentowane w późniejszych orzeczeniach Sądu Najwyższego m.in.: w postanowieniach z dnia 04 września 2020

roku oraz z dnia 31 lipca 2020 roku (patrz: uchwała SN z dnia 08 listopada 2019 roku, sygn akt III CZP 29/19, *legalis*, postanowienie SN z 04 września 2020 roku, sygn. akt II CSK 739/18, *legalis* i postanowienie SN z z dnia 31 lipca 2020 roku, sygn akt I CSK 436/19, *legalis*). Pozwana nie wskazała argumentów przemawiających za odstąpieniem od powyższego poglądu prawnego, co jednoznacznie dyskwalifikowało kreowane zarzuty w zakresie niedopuszczalności drogi sądowej.

W ocenie Sądu wskazania w tym miejscu również wymaga, iż w okolicznościach niniejszej sprawy przełanie wierzytelności przez pierwotnego wierzyciela na powódkę było zarówno dopuszczalne jak i skuteczne. Wierzyciel może bowiem bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania, przy czym wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki (art. 509 §1 i § 2 k.c.). Pozwana – Gmina M. E. nie wykazała zaistnienia wymienionych w przytoczonej regulacji negatywnych przesłanek cesji, zatem stwierdzić należało, że umowa przelewu wierzytelności z dnia 18 lipca 2018 roku odniosła oczekiwany przez cedenta i cesjonariusza skutek.

Na gruncie rozpoznawanej sprawy kwestiami spornymi pozostawały podstawa prawna roszczenia powódki, sposób ustalenia wysokości roszczenia, możliwość uwzględniania przy ustalaniu należnej dotacji wydatków w przedszkolach finansowanych z dochodów wpływających i gromadzonych na odrębnych rachunkach, jak również zasadność i wysokość dochodzonych przez powódkę odsetek.

Podstawy roszczenie powódki należało upatrywać w samym charakterze tegoż roszczenia. Dotacje pochodzące ze środków budżetowych, do których należą niewątpliwie te wskazane w ustawie o finansowaniu zadań oświaty z dnia 27 października 2017 roku (t.j.: z dnia 08 października 2020 roku) a poprzednio w art. 90 ustawy o systemie oświaty z dnia 07 września 1991 r. (tj. z dnia 18 czerwca 2020 r. Dz.U. z 2020 r. poz. 1327) stanowią przykład należności nieodpłatnie przekazanej określonej podmiotowi, w celu realizacji zadań publicznych, których wypłata, wykorzystanie oraz zwrot zostały uregulowane w art. 251 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 roku (tj. z dnia 20 stycznia 2021 r. Dz.U. z 2021 r. poz. 305, dalej jako u.f.p.). Jednostka uprawniona przepisami do uzyskania dotacji pozostaje zatem legitymowana do wystąpienia z roszczeniem o zapłatę zaniżonej kwoty dotacji o ile zostanie wykazane, że zrealizowała dotowane zadanie, w tym za pośrednictwem środków pochodzących z innych źródeł (niż dotacja). Nawiązując do przedmiotowej kwestii należało uznać, że podstawę prawną do dochodzenia kwoty zaniżonej dotacji można by szukać w art. 471 k.c. w zw. z art. 90 ust. 2b u.s.o. Roszczenie o zapłatę kwoty odpowiadającej różnicy między kwotą dotacji przysługującej, a przyznanej ma bowiem z jednej strony cechy roszczenia odszkodowawczego, jednakże kluczowe są tu, jak już wskazano publicznoprawny charakter dotacji oraz rola dłużnika - w tym przypadku gminy.

Jednakże przynajmniej ogólnego omówienia w tejże kwestii wymagała ocena zasadności samego roszczenia w kontekście ustalenia szkody. Sąd Okręgowy skłonił się w tym zakresie do poglądu, że za szkodę w powyższym znaczeniu można by uznać wypłatę i otrzymanie świadczenia z tytułu dotacji w zaniżonej wysokości (por. z wyrokiem SN z dnia 09 lipca 2020 roku, sygn akt V CSK 502/18, *legalis*). Niemniej celem zarysowania sporności kwestii odszkodowawczego charakteru roszczenia o dotacje, Sąd uznał za zasadne przytoczyć tezę wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 14 grudnia 2018 roku, gdzie jednoznacznie wskazano, że roszczenie o dotację nie ma charakteru odszkodowawczego. Powódka nie musi więc wykazywać, iż poprzez niewypłacenie jej dotacji w prawidłowej wysokości poniosła szkodę, z czego pozwana wywodzi obowiązek wykazania, że faktycznie poniesione przez powódkę wydatki na prowadzenie przedszkola przekroczyły wysokość otrzymanej dotacji (vide. Wyrok SA w Białymstoku z dnia 14 grudnia 2018 roku, sygn. akt I ACa 568/18, *legalis*). Powyższe stanowisko Sądu Apelacyjnego jako dotyczące sprawy o bardzo zbliżonym stanie faktycznym do badanego Sąd Okręgowy w całości przyjmuje i podziela.

Rozpoznając przedmiotową problematykę sprawy Sąd uznał, że podstawa naliczania dotacji dla przedszkoli niepublicznych powinna uwzględniać wszystkie bieżące wydatki ponoszone w związku z funkcjonowaniem przedszkoli na terenie gminy, które uwzględnione zostały w planie finansowym. W tym zakresie winno się również zaliczyć wydatki pokrywane z własnych dochodów gmin oraz wpłat dokonywanych przez rodziców dzieci uczęszczających do tychże

placówek. Irrelevantną kwestią pozostaje tutaj okoliczność źródeł dochodów z których określonego rodzaju wydatki są finansowane.

Obowiązujący w okresie za który powódka dochodzi roszczenia art. 90 u.s.o. wskazywał zadania przedszkoli które mogły być finansowane w drodze dotacji. Przy czym dotacje dla niepublicznych przedszkoli przysługują na każdego ucznia w wysokości nie niższej niż 75% ustalonych w budżecie danej gminy wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach publicznych w przeliczeniu na jednego ucznia, z tym że na ucznia niepełnosprawnego w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na niepełnosprawnego ucznia przedszkola i oddziału przedszkolnego w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymywanej przez jednostkę samorządu terytorialnego - pod warunkiem, że osoba prowadząca niepubliczne przedszkole poda organowi właściwemu do udzielania dotacji planowaną liczbę uczniów nie później niż do dnia 30 września roku poprzedzającego rok udzielania dotacji. W przypadku braku na terenie gminy przedszkola publicznego, podstawą do ustalenia wysokości dotacji są wydatki bieżące ponoszone przez najbliższą gminę na prowadzenie przedszkola publicznego (ust. 2 b).

Uwzględniając zatem, iż prawodawca określił zakres zadań które mogą być finansowane w drodze dotowania przez gminę (w tym kształcenie, wychowanie i opieka - art. 90 ust 3d), to ustalając poziom dotacji znaczenie mają jedynie kategorie wydatków ponoszonych w ramach dotowanych działań. Sam sposób księgowania, wydzielania czy źródło pozostałych form finansowania (w tym własnych pochodzących z wpłat rodziców) jest nieistotne. Przedstawione stanowisko potwierdzają również same działania ustawodawcy, który w ramach ustawy z dnia 13 czerwca 2013 roku o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2013 r. poz. 827) jednoznacznie wykluczył z kategorii wydatków wpływających na wysokość dotacji wydatki za korzystanie z wychowania w przedszkolu oraz wydatki za wyżywienie dziecka w przedszkolu (jako opłaty stanowiące dochód gminy) to bezsprzecznie w okresie poprzedzającym nowelizację od kwoty ogólnej, przypadająca z tytułu dotacji dla przedszkoli niepublicznych nie mogły być potrącane dochody gminy za korzystanie z wychowania w przedszkolu oraz wydatki za wyżywienie dziecka.

Powyzsze wynika również z samej natury dotacji, która ma za zadanie dofinansowanie realizacji zadań szkoły lub placówki (przedszkola) w zakresie kształcenia, wychowania i opieki, w tym profilaktyki społecznej. Dofinansowanie stanowi zaś nieodpłatną pomoc finansową udzielaną na realizację ich zadań i w odróżnieniu od finansowania wymaga niejednokrotnie posiadania przez ubiegający się podmiot posiadania własnych środków, które w rozpoznawanym przypadku stanowiły wpłaty rodziców na wyżywienie dzieci.

Miarodajna była zatem w tym zakresie kwota wydatków zaplanowanych na funkcjonowanie przedszkoli uzależniona od ilości dzieci uczęszczających do konkretnej placówki. Przyjęcie odrębnej koncepcji prowadziłoby do naruszenia art. 90 ust. 2b u.s.o. gdyż dotacja dla niepublicznych przedszkoli przysługująca na każdego ucznia byłaby niższa od 75 % ustalonych w budżecie danej gminy wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach publicznych w przeliczeniu na jednego ucznia.

W wyroku z dnia 20 czerwca 2013 roku Sąd Najwyższy wskazał, iż pojęcie ustalonych w budżecie danej gminy wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach publicznych oznacza wydatki bieżące przedszkoli publicznych, które ponosi gmina, przewidziane na ten cel w jej budżecie. Chodzi o te wydatki bieżące przedszkoli publicznych, które ponosi gmina i które przewidziane są na ten cel w jej budżecie, a nie wydatki bieżące przedszkoli publicznych w ogólności. Odróżnić trzeba tu wydatki ponoszone przez gminę w przedszkolach publicznych prowadzonych w formie jednostek budżetowych, które nie mają samodzielności budżetowej i finansowane są z jej budżetu, a ich dochody wpływają do budżetu gminy (vide. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2013 roku, sygn. akt IV CSK 696/12, *legalis*).

Problematyka sposobu ustalania wysokości dotacji należnej dla przedszkoli niepublicznych została przedstawiona m.in. w wyroku NSA z dnia 26 marca 2013 roku, gdzie naświetlone zostało, iż kwota wydatków stanowiąca podstawę obliczenia dotacji, o jakiej mowa w art. 90 ust. 2b u.s.o., to ogólna kwota wydatków zaplanowanych w budżecie, jako tych, które są ponoszone na utrzymanie jednego ucznia w przedszkolu publicznym. Kwota ta nie podlega pomniejszeniu o sumy stanowiące równowartość dochodów przeznaczonych na pokrycie danego wydatku. Wynika

to z celu zawartego w tym przepisie, skoro została tam wyrażona zasada zrównania dofinansowania ze środków budżetowych analogicznych placówek oświatowych publicznych i niepublicznych. Cel ten nie zostałby osiągnięty, gdyby placówki niepubliczne były dotowane stosownie do planowanych, niższych od rzeczywistych wydatków placówek. Regulacja zawarta w tym przepisie ma służyć temu, aby środki przeznaczane z budżetu danej gminy na bieżące utrzymanie przedszkoli niepublicznych, nie odbiegały więcej niż o 25 % od środków przeznaczanych na utrzymanie przedszkoli publicznych. Każda gmina, w ramach swoich kompetencji i możliwości może natomiast finansować przedszkola w sposób równorzędny. Przy czym fakt że część wydatków związanych z funkcjonowaniem przedszkoli publicznych znajduje swoje pokrycie w przychodach pochodzących np. z opłat uiszczanych przez rodziców, nie może prowadzić do zmiany ogólnej, przewidzianej w budżecie kwoty wydatkowanej przez gminę na utrzymanie przedszkola publicznego. Dla prawidłowego określenia kwoty stanowiącej podstawę obliczenia dotacji, należy oddzielić wysokość wydatków od wysokości przychodów na ich pokrycie (vide. Wyrok NSA z dnia 26 marca 2013 roku, sygn. akt II GSK 2404/11, legalis).

Mając na względzie powyższe stanowiska, aby na kanwie omawianej sprawy ustalić kwotę należnej pierwotnemu wierzycielowi dotacji przeprowadzono dowód z opinii biegłej z zakresu rachunkowości i finansów. W I wariantcie opinii uzupełniającej, którą Sąd przyjął za miarodajną, stanowiącą podstawę dla rozpoznania niniejszej sprawy, biegła ustaliła różnicę w wysokości dotacji należnej i wypłaconej prowadzącym przedszkole w latach 2010-2013 na łączną kwotę 233 414,15 zł. Sąd miał jednocześnie na uwadze, iż ostatecznie precyzując żądanie pozwu powódka wniosła o zasądzenie 84.936,96 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty 78.404,76 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz od kwoty 6.532,20 zł - od dnia rozszerzenia powództwa do dnia zapłaty. Wartość zmodyfikowanego przedmiotu sporu stanowiła sumę różnicy między dotacją należną a faktycznie wypłaconą w: 2010 r. według I wariantu z opinii uzupełniającej (24.082,87 zł) w 2011r. wg. I wariantu opinii uzupełniającej (47.434,64zł), w styczniu 2012 roku wg I wariantu opinii uzupełniającej (6.590,97zł) oraz w styczniu 2013 roku – wg. I wariantu opinii uzupełniającej (6.828,48 zł).

Zważając na poczynione wyżej ustalenia Sądu uznał roszczenie powódki za uzasadnione w całości. Dostrzec bowiem należało, iż zaprezentowany i przyjęty za podstawę rozstrzygnięcia ostateczny wariant opinii odpowiadał zarówno przyjętej za podstawę orzeczenia, zaprezentowanej linii orzeczniczej, jak również pozostawał zbieżny z całością zebranej w sprawie materii dowodowej. Ponadto nie był, co do zasady, kwestionowany przez powódkę, gdyż kwota dochodzonego roszczenia mieściła się w kwocie niedopłaty dotacji ustalonej przez biegłą.

Jako datę wymagalności odsetek za opóźnienie od pierwotnej kwoty roszczenia, tj.: 78.404,76 zł przyjęto datę wniesienia pozwu, gdyż na tę datę została sprecyzowana wysokość należności głównej. Analogiczną zasadę przyjęto przy ustalaniu daty wymagalności odsetek za opóźnienie od kwoty rozszerzonego powództwa – 6532,20 zł, przyjmując za dzień wymagalności dzień złożenia w placówce pocztowej pisma w tym przedmiocie.

Koszty postępowania należne powódce od pozwanej, w myśl regulacji z art. 98 k.p.c., stanowiła opłata od pozwu w wysokości 3921 zł, opłata od rozszerzonego powództwa w kwocie 327 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika powoda ustalone na zasadzie § 2 ust. 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tj. z dnia 3 stycznia 2018 r. Dz.U. z 2018 r. poz. 265).

Ponadto uwzględniając wynik postępowania Sąd uznała za zasadne, działając na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku (tj. z dnia 16 kwietnia 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 755) obciążyć pozwanego obowiązkiem zwrotu kosztów sporządzenia opinii w łącznej kwocie 1943,30 zł tymczasowo skredytowanych ze środków Skarbu Państwa.

SSO Cezary Olszewski